

Aprofitats i curiosos

Adrià Pujol i Cruells

Conte presentat en el 15è Premi de
narrativa curta per Internet TINET

Tinet
www.tinet.cat

*Así es la verdad, respondió la doncella,
y desde aquí en adelante creo que no será
menester apuntarme nada, que yo saldré
á buen puerto con mi verdadera historia;*

(Miguel de Cervantes Saavedra, El Quijote, Vol. 1)

A l'horitzó incandescent, i del tot pla, apareix una taca negra, que titil·la, com els miratges. La taca creix, i es converteix en un estaquirot que s'apropa amb parsimònia. Dom Quixot arriba a casa seva. A la porta forana l'esperen les persones de la hisenda, formades, i el capellà, que des de fa temps li gorreja el rebost. Criades i mossos, tots esperen el llargarut amb basarda. Es pregunten quina serà la propera animalada de l'home del bacinet al cap. Rocinante panteixa, exhaust i ossut, dessota el sol de justícia, i el rabassut Sanxo Pança no hi és.

El cavaller de la trista figura no fa cap discurs. Passa la portalada, taciturn, i s'atura a tocar de la façana. Baixa del cavall, es lleva la gibrelleta, i entra a la casa grinyolant. La munió el segueix, amb un murmurar monocord. El capellà és el primer que li pregunta el què. Dom Quixot no parla. El més normal fóra que hagués aixecat l'índex, i el mentó, i que hagués començat la clàssica arenga cavalleresca. Ben al contrari, el de la barba i el nas punxeguts s'ha assegut a l'escó de la cuina i ha començat a tallar pa i llonganissa. Té la cara pàl·lida i els cabells espellifats, plens de pols. Se serveix un petricó d'aigua, perquè és abstemi.

Els de la finca el sotgen, a peu dret. Quan el senyor acaba de menjar, s'aixeca, feixuc, i se'n va a la seva biblioteca. Ah! —pensen els altres—: això és que vol llegir un dels seus llibrots, cosa que sempre fa abans de la següent atzagaiada. Vista la normalitat, doncs, tothom se'n torna al seu quefer, inclòs el capellà, que mentre graponeja una serventa es pregunta què dinarà.

A la biblioteca, Dom Quixot s'ha tret l'armadura. Dessota duu una camisa blanca folgada, plena de taques i

d'esquinços. La calça llarga és un poema. Aleshores, amb les seves mans nerviüdes fa lloc a la taula, hi diposita un pergamí blanquinós. Sucant la ploma al tinter, es disposa a consumir la seva venjança. Per culpa del seu creador l'han atonyinat, calumniat, apedregat, empresonat, deshonrat, ensarronat, desllorigat, robat, i, el que més mal l'hi fa, se n'han rigut a cor que vols. Per la desídia del seu inventor, Dom Quixot ha estat mesos sense fotre un clau, anant amunt i avall amb un analfabet panxut, amant dels burros i de la filosofia barata. A causa de les vel·leïtats literàries de Dom Miguel de Cervantes, per tant, l'errant cavaller ha estat fent el pallasso per mig reialme, ha professat amor a una dona que era poc més que una idea, i ha hagut de tenir visions grotesques, d'una envergadura llastimosa. També ha corregut despullat pel bosc, que ja és dir, i no recorda la darrera vegada que menjà dignament. La ignomínia, vet-ho aquí, té proporcions pantagruèliques.

Per tot això, i més, Dom Quixot prepara la seva horrible venjança. Es proposa escriure la vida de Miguel de Cervantes, un taral·livot amb ínfules trobadoresques que ell rebateja amb el nom de Miguelote Desplantes. Vaja, un escriptor de tres al quarto —es diu, *in mente*, el cavaller. Com que ha tingut tant de temps per pensar, balancejant-se al llom d'aquella pobra bèstia de Rocinante, el de la Manxa té apamat l'esquelet de la seva història. D'entrada fa néixer en Desplantes de jueus conversos, per veure com l'allisaran quan el descobreixin. Dit d'una altra manera, el fa néixer carn potencial de la Inquisició. Després el vol fer un escriptor de petites poesies intranscendents, però de seguida l'envia a la guerra, perquè sàpiga que són la fam, el fred i l'enyorança. No sentint-se prou maligne, l'escardalenc de

la Manxa fa que Miguelote, a la batalla de Lepant, perdi la mobilitat de la seva mà esquerra, per mor d'un tret d'arcabús. I, embolicant encara més la troca, quan el seu personatge torna a la Península, proposa que un corsari el faci presoner davant les costes de Cadaqués. Ja! –exclama el Quixot, mirant el pergamí, i passant-se la llengua pel bigoti esmussat. Se sent escrivint la represàlia que farà justícia, i probablement el millor llibre de cavalleries del cosmos.

L'esquenut ja du prop de cinc hores tancat a la biblioteca. Una serventa li ha dit si volia quelcom, però no ha obtingut resposta. L'amo de la casa escriu amb pruïja, i ha hagut d'encendre una espelma, perquè s'ha fet fosc. Ara té Miguelote Desplantes esclavitzat en una zona indeterminada d'Argel. Primer pensa a deixar-li un any, o dos, però l'hisendat s'anima, i l'entafora allí per més de cinc anys. Ja té el seu creador aplanat, gairebé manc, amb quatre intents d'evasió frustrats, i fins i tot sodomitzat vàries vegades per un carceller pelut i concupiscent.

Però la història ha de seguir. L'improvisat escriptor fa tornar Miguelote a Espanya. A Madrid li fa conèixer l'amor de manera poc saludable, deixant embarassada la dona d'un taverner, i agafant la sífilis. Després el fa ser inspector d'hisenda –ofici que Dom Quixot considera humiliant–, i Desplantes és desplaçat a Sevilla. Com que ja du massa temps patint massa poc, el cavaller de la llança rovellada torna a entaforar la seva víctima a la presó. Durant uns mesos, entre barrots li fa conèixer l'hampa, la pitjor xurma de Sevilla. Allí, Miguelote rebrà dues o tres condecoracions més, pel darrera, i és que Dom Quixot, en el fons, és popular i barroer.

Quan surt de la trena, el malaurat Desplantes no podrà seure durant una setmana. Casat de rebot, se'n va a mal viure de la literatura, a Valladolid. Una nit, el poetastre recull un cavaller mal ferit, a casa seva, on mor, i això li suposarà, de resultes, dos dies més de presó, i una xapa. Dom Quixot s'ho està passant bomba. El rendista de la Manxa segueix, pletòric, cremant-se els ulls amb la magra llum de l'espelma. Aviat sortirà el sol. Els de la hisenda comenten la bogeria de l'amo. Duu prop de quinze hores encofurnat a la biblioteca. De tant en tant a mirat els lloms dels llibres, que s'amunteguen per tot arreu. Ha recobrat energies, sobretot quan ha detectat el seu vell exemplar del Tirant lo Blanc.

En aquestes, Miguelote Desplantes torna a Madrid. La furibunda ploma del Quixot escup desgràcies: allí traspassen la germana gran, la néta i la germana petita d'en Desplantes. De carambola fa que l'escriptoret, davant la tragèdia, mentalment llenci pilotes fora —és a dir, que s'encomana a Déu—, entrant a la Congregació dels Esclaus del Santíssim Sacrament. Oli en un llum —es repeteix, el de l'armadura abonyegada.

Finalment, esgotades les idees, i començant a sentir una certa compassió envers el seu creador, Dom Quixot aprofita i prepara una darrera escomesa: fa que en la seva ficció surti una segona part del Quixot, però falsa. El cop, per al masegat Miguelote, és duríssim. Morirà entre dolors indescriptibles, vell, sifilític, sense fama, amb l'amor propi trinxat.

El sol regna a defora, un sol majúscul, de la Manxa. Dom Quixot està esgotat, però feliç. Ha fet justícia. El capellà badalla, després de passar la nit amb una altra serventa, i es dirigeix a la cuina, cançoner, a veure què s'hi dona per

esmorzar. Els mossos ja fa hores que suen. L'amo es desencarcara una mica i surt de la biblioteca. Sembla una aparició. Les bosses dels ulls són d'un negre moradenc, i té la pell transparent...

En paral·lel, Miguel de Cervantes s'atura un moment. Estava escrivint aquest final per a la segona part del seu Quixot, però decideix que no el convenç. Se sent, per dir-ho amb una paraula, postmodern –encara que vés a saber com es deia postmodern al segle XVII. Miguel arruga el pergamí i el llença a la paperera –estri que al segle XVII sí que s'anomenava, si fa no fa, com ara–, i pren un full verge. S'estava despistant. Xopa la ploma i es disposa a matar el seu personatge. Pensa que ja li toca descansar, al dissortat, i el prepara per tornar a casa, per morir, al llit, tranquil, extenuat, voltat d'aprofitats i curiosos.

Primera edició en ePUB i PDF: juny de 2012.

Aquest relat fou presentat en la 15a edició del Premi de narrativa curta per Internet TINET, inclòs dins el cartell de Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2011-2012 convocat per l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona, amb el patrocini de la Diputació de Tarragona.

Publicat a www.tinet.cat.

Distribució sota llicència "[Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada \(by-nc-nd\) 3.0 Espanya](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/)" de Creative Commons.

